

NEKI POKAZATELJI O NASTAVI STRANIH JEZIKA NA FOI VARAŽDIN

Strani jezici (njemački, engleski, ruski i francuski) uče se na FOI Varaždin u prve dvije godine studija. Izučavaju se stručni tekstovi s područja ekonomskih, organizacijskih i informatičkih disciplina. Anketom među studentima prve i druge nastave godine u šk.god.1981/82. pokušalo se saznati nešto o njihovom mišljenju i stavu prema nastavi stranih jezika. Upitnik je obuhvatio pitanja o dobi i spolu, godinama učenja stranog jezika i predznanju vokabulara, o mišljenju studenata o dostatnosti ili nedostatnosti broja sati nastave stranog jezika, o odnosu broja sati predavanja i vježbi, o potrebi učenja stranog jezika za ekonomiste, o poteškoćama, napretku i ulozi nastavnika, o pojedinim elementima nastave: gramatici i prevodjenju, te njihovom sadašnjem znanju i cilju učenja stranog jezika. Upitnik je ispunilo 210 studenata. U radu se pokušavaju komentirati dobiveni pokazatelji, osobito s obzirom na razlike (dob, motivacija, mentalna kondicija) između računskih studenata i studenata studija uz rad.

U 20 godina postojanja VEŠ, odnosno FOI u Varaždinu, veliki dio studenata od oko 19700, koliko ih je studiralo na I stupnju, učio je jedan od stranih jezika: engleski, njemački, ruski ili francuski. Samo jedno usmjerenje (financijski smjer) nije u jednom periodu imalo strani jezik. Tijekom tih godina poboljšavala se nastava i pristup stranom jeziku kao jeziku struke u skladu s kretanjima u nastavi stranih jezika na nefilološkim fakultetima. Danas se strani jezik predaje isključivo u funkciji struke, dok nam pogled unazad pokazuje da je ranije opći jezik bio više zastupljen. Nastojanja da se metodički usavrši nastava stranih jezika struke provode se širom zemlje, što pokazuju publicirani radovi u stručnim časopisima, sastanci, kongresi i savjetovanja lingvisti. Treba osim toga istaknuti da se razvojem shvaćanja

o ulozi stranog jezika na nefilološkim fakultetima u posljednjih desetak godina napredovalo i u objavljivanju potrebnih udžbenika čiji cilj je poučavanje stručnih stranih jezika.

Na našem Fakultetu obradjuju se tekstovi iz ekonomskih, informatičkih i organizacijskih disciplina, te poslovno dopisivanje u vanjskoj trgovini kao jedan vid jezika struke.

Nastavni program za strani jezik, koji se uči na visokoškolskoj razini na nefilološkim fakultetima, predviđa svladavanje dotičnog stranog jezika u toj mjeri da se studenti osposobe, da s razumijevanjem čitaju stručne tekstove i da mogu usmeno kontaktirati sa svojim poslovnim partnerima.

Dok nastavnici ovako vide cilj svog pedagoškog rada, pokušalo se malom anketom među studentima saznati kako oni gledaju na taj nastavni predmet, njegovo izvodenje i ciljeve. Upitnik je obuhvatio pitanja o starosti i spolu studenata, godinama učenja stranog jezika, o prekidu u učenju, procjeni broja riječi s kojima student raspolaže, o mišljenju o dostatnosti ili nedostatnosti broja sati nastave stranog jezika, o potrebi učenja stranog jezika u ekonomskoj struci, o odnosu sati predavanja i vježbi. Studenti su se izjasnili o svojim poteškoćama kod učenja, napretku i poticajnoj ulozi nastavnika, svom sadašnjem znanju, o teškoćama kod svladavanja gramatike i prevodjenju uz pomoć rječnika. Ispitivao se i stav prema ispitu.

Upitnik je ispunilo 210 studenata I i II godine studija, od toga: I god. redovnih: 123 (60 m. - 63 ž.)

II god. redovnih: 44 (5 m. - 39 ž.)

I. god. studija uz rad 43 (18 m. 25 ž.)

Anketa je provedena u ožujku 1982. godine. Svi studenti su imali već odredjeno iskustvo s nastavom stranog jezika na fakultetu, a većina redovnih studenata polagala je kolokvij, odnosno ispit.

Zakonska je pretpostavka da su naši studenti učili jedan strani jezik u srednjoj školi i da nastavljaaju njegovo učenje na visokoškolskom stupnju. Zato se pretpostavlja da raspolažu predznanjem onog općeg jezika koji su učili osam ili iznimno četiri godine u osnovnoj i srednjoj školi. Takvo predznanje uvrstilo bi ih u stupanj naprednih, za čiju se donju granicu pretpostavlja

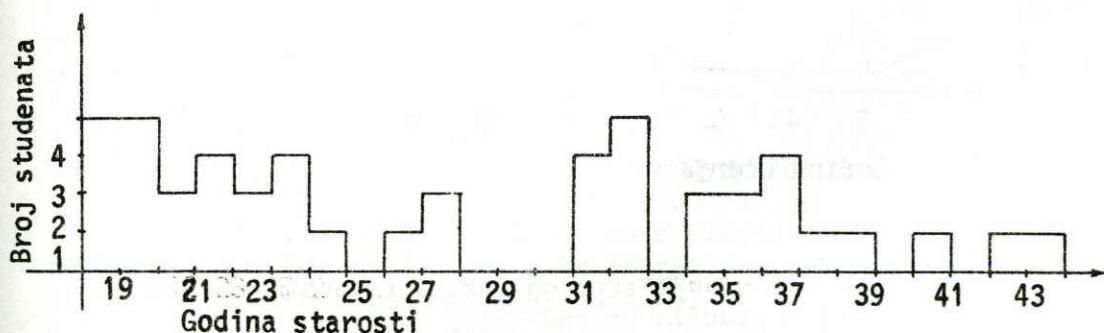
da "raspoložu s barem 2000 leksičkih jedinica, da sigurno vladaju potrebnim osnovnim fondom gramatičkih oblika za jezičnu komunikaciju i da su u stanju, da upotrebljavaju stečena sredstva u različitim situacijama jezične prakse kao sredstvo sporazumijevanja" (2, str.9).

Rezultati ankete pokazuju nam slijedeće:

Ovogodišnja prva godina redovnih studenata razlikuje se od dosadašnjih po starosti i prekidu učenja stranog jezika jer je muška omladina bila godinu dana u JNA. Dob se kreće od 17 godina (1 student) do 22 (2 studenta). Većina, međutim, ima između 19 i 21 godinu (19. god. - 45 studenata, 20 god. - 44 studenta, 21 god. - 23 studenta). Strani jezik učili su od 4 do 9 godina, od toga njih 75% učilo je strani jezik 8 godina, 10% 9 godina, a ostalih 15% od 4 do 7 godina. Zbog boravka u JNA prekid u učenju ima 37 studenata (1 godinu), a vjerojatno zbog drugih razloga po 2 godine daljnjih 12, a po 3 godine još 4 studenta.

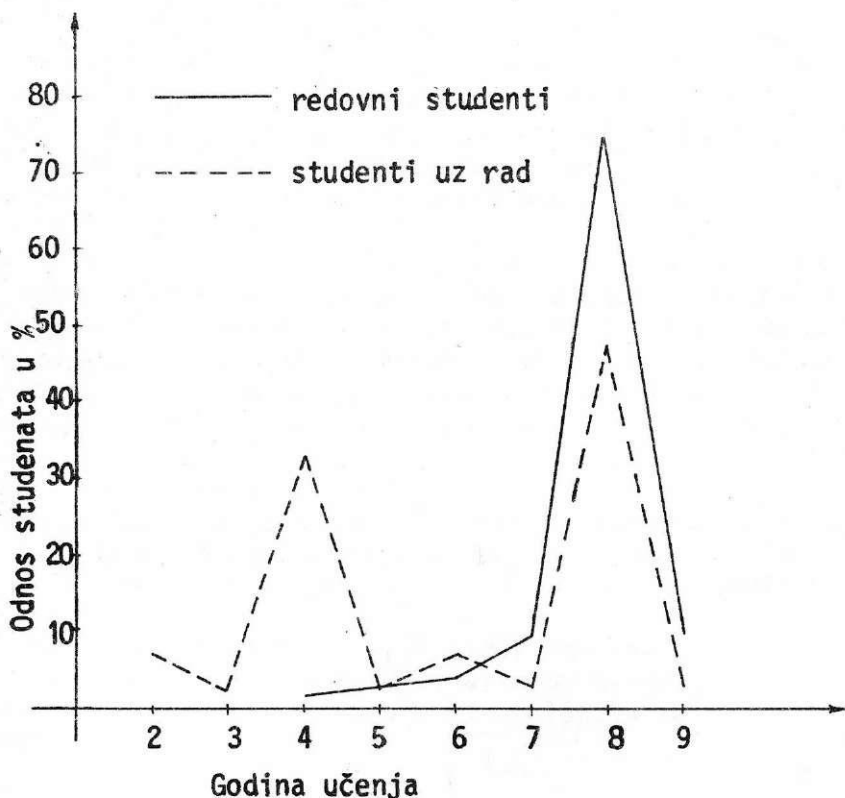
Druga godina redovnih studenata ima između 20 i 23 godine. Većina (26) ima 20 godina, 21 godinu ima 16 studenata i 2 po 22, odnosno 23 godine. Strani jezik su učili između 4 i 10 godina, većina 9 (17), odnosno 10 godina (16). Prekid u učenju je gotovo zanemariv: jedan student ima prekid od jedne godine, a petoro od 2 godine.

Sasvim drugu sliku dobivamo o studentima uz rad. Na anketiranoj prvoj godini studija uz rad zastupljeni su studenti u dobi od 19 do 44 godine.

Slika 1. Dobna struktura anketiranih studenata uz rad

Prekid u učenju stranog jezika kreće se od 1 do 22 godine. Svega 7 anketiranih studenata nema prekid, do 5 godina prekida ima 13 studenata, do 10 godina 4 studenta, do 15 godina 9 studenata, do 20 godina 6 studenata i 22 godine prekida 1 anketirani student. Ako usporedimo dob, prekid i godine učenja, vidi se da su mlađji studenti oni koji su učili 8 godina, a stariji, koji imaju veći prekid, učili su strani jezik kraći broj godina. Tako su stariji u višestruko nepovoljnijem položaju u odnosu na mlađje studente.

Slika 2. Odnos godina učenja stranog jezika redovnih studenata i studenata studija uz rad

Ako uzmemo u obzir ranije spomenuti kriterij za utvrđivanje stupnja znanja, prema kojem bi naše studente zbog dugogodišnjeg učenja trebalo svrstati u stupanj naprednih, iznenadjuju rezultati odgovora kojima su trebali ocijeniti s koliko leksičkih jedinica raspolažu.

Velik dio redovnih studenata prve godine učio je strani jezik 8 ili 9 godina, pa ipak oni svoje znanje (broj leksičkih jedinica) ocjenjuju vrlo skromnim, tako da prema spomenutom kriteriju većinu ne bismo mogli smatrati naprednima. Anketirani su studenti njemačkog i engleskog jezika (predaju tri nastavnika), pa ove podatke možemo zaista smatrati uvjerenjem naših studenata. 74 studenta (60,16%) smatra da vlada s manje od 1000 leksičkih jedinica, 29 (23,58%) ocjenjuje svoje znanje na 1000 riječi, tek 7 (5,7%) smatra da raspolaže s 2000 jedinica, a 9 (7,31) s više od 2000. Četvero (3,25%) to nije znalo procijeniti. Redovni studenti druge godine također smatraju da vladaju malim leksičkim fondom: 23 studenta (52,27%) misle da vladaju s manje od 1000 jedinica, 7 (15,91%) s 1000 jedinica, 11 (25%) s 2000, 2 s više od 2000, a jedan student to nije znao procijeniti. Studenti prve godine studija uz rad smatraju svoje predznanje još slabijim. Čak 30 studenata (69,77%) ocjenjuje znanje leksičkih jedinica na manje od 1000, 7 (16,28%) na 1000, 4 (9,3) na 2000, 2 (4,65%) na više od 2000 leksičkih jedinica.

Ukupno za svih 210 studenata ti postoci iznose: s manje od 1000 jedinica raspolaže 60,48%, s 1000 20,47%, s 2000 10,48%, s više od 2000 6,19%, a 2,38% nije znalo procijeniti. Prema navedenim rezultatima tek bi se mali broj naših studenata s obzirom na ovaj dio spomenutog kriterija mogao svrstati u napredne (16,67%). Vjerojatno je studentima bilo teško ocijeniti broj leksičkih jedinica, a da u svojim ocjenama nisu bili realni, može se lako utvrditi npr. jednostavnim brojenjem novih (većinom stručnih riječi) koje su studenti druge godine naučili na fakultetu u prvoj i drugoj godini do trenutka anketiranja. Taj broj iznosi oko 1000. Ako se tome pribroje leksičke jedinice koje su naučili prije fakulteta (čak 8 do 9 godina učenja), morali bi svakako raspolagati s barem 2000 jedinica. Zato uzmimo ove rezultate s rezervom, samo kao mišljenje, a ne objektivnu činjenicu. Medjutim, oni govore o odredjenoj nesigurnosti studenata u svoje znanje, pa nastavnike upozoravaju da treba raditi na utvrđivanju vokabulara. Ovom anketom nije utvrđeno da li imamo početnika,

ali prethodnih godina ih je obično bilo, pa bi onda raspon bio od 0 leksičkih jedinica do preko 2000. Kako je teško raditi s tako heterogenim grupama, to nije potrebno posebno naglašavati.

Ovom anketom takodjer nije bilo moguće ispitati sposobnost komunikacije koja je jedan od kriterija za utvrđivanje stupnja znanja. Iz iskustva se može reći da bi i tu raspon bio velik, od potpune nesposobnosti komunikacije do zadovoljavanja zahtjeva za napredni stupanj.

Na osnovi dobivenih podataka, a posebno prema iskustvu nastavnika stranih jezika, rad sa studentima treba ne samo formalno nego i suštinski promatrati kao dvojaku vrstu nastave: za redovne i za studente uz rad. Medjutim, nastavni program je isti za obje skupine, a realizacija se odvija pod različitim okolnostima. Različiti su naravno i rezultati rada.

Dok redovni studenti imaju nastavu od 3 sata tjedno (vježbe i predavanja u odnosu 1+2 ili 2+1), studenti uz rad imaju pola ukupnog fonda sati (45) godišnje u obliku ciklusa od oko tri mjeseca, s tjednim rasporedom od 4 sata u jedno poslijepodne. Prethodnih godina je odnos sati nastave redovnih i studenata uz rad bio nepovoljniji. S obzirom da je nastava stranog jezika specifična, pa je usvajanje novog vokabulara i struktura povoljnije u manjim vremenskim jedinicama kroz duži period, redovni studenti su u boljem položaju od studenata uz rad. Psihološki momenti, npr. zadržavanje koncentracije i interesa u četiri sata nastave u jedno popodne poslije njihovog rada, osobito su teški. Dosad spomenuti odgovori iz ankete tek djelomično odgovaraju na pitanje zašto studenti uz rad neredovito dolaze na predavanja. U razgovoru oni često spominju i neugodnost, koju osjećaju kad ne znaju odgovor na pitanje nastavnika, kako prema nastavniku, tako, i zapravo više, u odnosu na kolege. Ali osipanje studenata uz rad s nastave nije samo problem nastave stranog jezika već i drugih predmeta. Ipak se posljedice tu reflektiraju jače i na žalost prekasno, kad se na ispitu utvrdi nespremnost kandidata, a on će sam teško svladati gradivo. Tako u nastavi imamo dvije skupine odraslih ljudi, ali medju njima su znatne razlike.

Redovni studenti djeluju homogenije jer im faktori: predznanje i dob ne pokazuju bitne razlike. Pred njih nastavnik može pos-

taviti slične zahtjeve. Naravno, ne zapostavlja se individualizacija koja se može odvijati u dodatnim djelatnostima (npr. čitanje dodatne literature ili prevodjenje stručnih članaka za bolje studente). Redovni studenti imaju razvijene radne navike i vještine (npr. rad s rječnikom). Među redovnim studentima naći će se kandidati za pisanje seminarskog rada iz jezika struke. Oni nisu inhibirani svojim eventualnim neznanjem kao studenti uz rad i lakše podnose neuspjeh, bilo na satu ili na ispitu. Studenti uz rad zbog raznolikog predznanja (godine učenja, predikid), različite dobi, svog socijalnog statusa, ponekad prekvallifikacije (zanatlija koji želi postati ekonomist) i slično, unose u svoje sudjelovanje u nastavi sve te elemente za razliku od redovnih studenata koji vrlo rijetko pokušavaju svojim psihološkim ili ličnim problemima utjecati na nastavnikov stav. To ima i dobre strane jer su oni spremni govoriti o svojim poteškoćama, pa se nastavnik može prilagoditi heterogenoj grupi. Naravno, to nije jednostavno, ponekad je i neizvedivo. Nastavnik se mora stalno prilagođavati nivou studenata da bi se izbjegli nesporazumi i došlo do zadovoljavajućeg rezultata.

Dok redovni studenti imaju vremena uvježbati gradivo na satu, za studente uz rad nema toliko vremena, a većina nije pripremljena za vježbanje za koje treba kod kuće pripremiti barem novi vokabular. Samo mali broj studenata uz rad pripremi se za sat, iako na početku nastavnog ciklusa gotovo svi pokazuju volju za to. Možemo ih opravdati time što dolaze na nastavu poslije osam-satnog rada, a osim ovog predmeta u druge dane imaju takodjer predavanja pa nemaju vremena za pripremu.

Kako naši studenti gledaju na obim nastave, saznajemo iz ankete slijedeće:

I god. redovni smatraju da je nastave jezika dovoljno (66,66%), premalo (22,76%), previše (8,94%) i ne zna (1,62%).

II god. redovnih smatra da je nastave dovoljno (68,18%), premalo (27,27%), previše (4,55%).

I god. studija uz rad smatra da je nastave premalo (74,41%), dovoljno (25,59%). Nitko od anketiranih ne misli da je nastave previše. Iz mišljenja studenata uz rad vidimo da je za svladavanje gradiva potrebno više vježbanja s nastavnikom, što oni u drugoj točki upitnika naglašavaju, jer kažu da bi trebalo biti

više vježbi u odnosu na predavanja (72,1%) i jer predavanja i vježbe prati teško čak 79,04%, ne može pratiti 9,3%, a bez poteškoća prati svega 11,62% studenata. Nikome nisu predavanja i vježbe prejednostavni.

O tome redovni studenti govore drugačije: I god. 55,29% - dovoljno je vježbanja, 35,86% misli da bi vježbi trebalo biti više, a 7,31% manje. 50,4% prati predavanja i vježbe teško, 5,69% ne može pratiti, 41,46% nema poteškoća, tek jedan student (0,81%) smatra da su prejednostavna, a dvoje se nije izjasnilo (1,62%). II god. smatra da bi vježbanja trebalo biti više (52,27%), da je dovoljno 40,91%, a 6,82% da bi trebalo biti manje. Oni lakše prate nastavu: bez poteškoća 65,91%, teško samo 31,82% i 2,27% ne mogu pratiti.

Ako sumiramo ove rezultate, dobivamo opću sliku da predavanja i vježbe teško prati čak 109 (51,9%) anketiranih studenata, bez poteškoća 85 (40,48%), ne može pratiti 12 (5,71%), prejednostavna su jednom studentu (0,48%) a troje (1,43) nije se izjasnilo. Pa iako čak 57,61% studenata ne može, odnosno teško prati nastavu, 58,57% smatra da je nastave dovoljno. Ova korelacija pokazuje možda i to da studenti nemaju interesa za predmet. (Ovu tvrdnju potkrijepljuje podatak da 8 /3,81%/ studenata izjavljuje da ih ne zanima napredak. Ovo ne misli ni jedan student studija uz rad, već samo redovni studenti).

Zajednički nastavni program obavezuje nas da s obje skupine predjemo isti minimum gradiva. Stručni tekstovi, koje obradjujemo, izabrani su tako da prate stručne predmete ekonomskog, informatičkog i organizacijskog usmjerenja. U prvoj godini počinjemo temama koje su bliske studentima i općeg su karaktera, da bi se do druge godine posvetili isključivo stručnim tekstovima. Šteta je što se neki tekstovi moraju obraditi prije nego su obradjeni u stručnom predmetu, koji se npr. predaje na trećoj ili četvrtoj godini studija. Ovaj raskorak nije moguće izbjeći uz sadašnji nastavni plan.

Student treba upoznati terminologiju i stil kakav će susretati u praksi, ali se nastoji utvrditi predznanje leksike i gramatičkih struktura, a posebno onih koje su vezane uz stručni jezik. Konačno, uspjeh provjeravamo prevodjenjem sa stranog jezika na hrvatski i obratno. Anketom smo pokušali saznati kako studenti

gledaju na ova dva elementa jezične kompetencije. Studenti rado gledaju gramatiku kao teški dio nastave. Ova anketa je pokazala da su ozbiljni u ocjenjivanju potrebe da se uči gramatika jer je svega 4 studenta (1,9%) izjavilo da je suvišna. Ostali velikom većinom kažu da im je gramatika teška (155 studenata, 73,81%), a 24,29% rado uči gramatiku jer u njoj uočuje zakonitosti jezika. Prevodjenje pomoću rječnika podjednaki broj studenata smatra teškim i lakim (48,57%), dvoje smatra nepotrebnim (0,95%), a 4 (1,91%) ne zna.

Rezultati pismenih ispita potvrđuju točnost ovih podataka jer iako ne raspolažemo brojčanim pokazateljima, prolaznost na pismenom ispitu možemo ocijeniti s 50% ili nešto niže. Ovaj omjer pada na štetu studenata kroz školsku godinu kad pretežno ispit ponavljaju studenti kojima jezik "teže ide", a "bolji rokovi", kako možemo nazvati lipanjske i rujanske, imaju bolji postotak prolaznosti. Činjenica je da studenti premalo koriste svoje opće znanje i kulturu, te svoje stručno znanje kod prevodjenja.

Odgovori studenata pokazuju da im je vrlo teško položiti ispit jer 36,19% studenata misli da ispit mora spremati duže nego ispit iz drugih predmeta, za 35,24% to je najteži ispit na fakultetu, a 28,57% nema kod ispita veće poteškoće.

Uz objektivne činioce u nastavu stranih jezika svaki student unosi i subjektivne činioce. "Mentalna kondicija i motivacija za učenje uvjetuju uspješno učenje". (3, str. 146).

Mentalna kondicija je "determinirana različitim vrstama iskustva, kreativnosti, odnosno inteligencijom te fizičkim zdravljem". (3, str.145).

"Motivacija je sve ono, što dovodi do aktivnosti, što tu aktivnost usmjeruje i što određuje intenzitet i trajanje". (1, str. 52).

Anketom se nije moglo istražiti koji sve aspekti djeluju kod naših studenata. Istraživanje o motivaciji odraslih mogu nam tu mnogo objasniti, pa to nije ni potrebno. Kako tu imamo dvije skupine odraslih, zaposlene i mlađe odrasle koji su u neprekidnom procesu nastave, razlike ipak postoje, a razmjerno mali broj pitanja o toj temi ukazuje na njih.

Pokušalo se saznati koliko studenata smatra ovaj predmet potrebnim za svoj stručni profil ekonomiste i zašto. Imali su mogućnost biranja odgovora; potreban je zbog snalaženja u govornim situacijama na poslu, zbog služenja stranom stručnom literaturom, zbog usavršavanja ličnosti i nije potreban.

Studenti su trebali dati prvenstvo jednom od ovih aspekata, iako i više odgovora mogu biti realni. Redovni studenti prve godine pretežno (42,28%) misle da je ovaj predmet potreban zbog snalaženja u govornim situacijama, redovni studenti druge godine također (40,91%), a izvanredni, da im je potreban zbog usavršavanja ličnosti (41,86%).

Nešto manje studenata daje prvenstvo služenju stranom literaturom (I. god. redovnih - 28,46%, II god. redovnih - 31,82% i I god. studenata studija uz rad - 23,26%). Postotak onih koji smatraju da im jezik nije potreban je najveći kod studenata uz rad 16,28% a redovni I. god. smatraju 4,06%, II god. 6,82% da im strani jezik nije potreban. Ako se pogledaju upitnici s ovim posljednjim ocjenama, može se utvrditi da takvi studenti imaju i veće poteškoće kod učenja. Iako dakle ukupno 7,14% studenata misli da je strani jezik kao nastavni predmet nepotreban, tek 2,86% ocjenjuje svoje znanje stranog jezika kao dovoljno, dok većina 85,71% treba proširiti svoje znanje, a 11,43% učvrstiti. Ova usporedba još jednom potvrđuje da jezik smatraju nepotrebnim oni studenti čije je znanje nedovoljno.

Jedno pitanje odnosilo se na vid mentalne kondicije za učenje koje stariji studenti u usmenim kontaktima često ističu kao razlog svog slabog uspjeha. To je sposobnost pamćenja. Dok redovni studenti velikom većinom ne vide u pamćenju neki problem, pa odgovaraju da im je ono isto kao ranije, druge kvalitete nego ranije ili bolje nego ranije, a samo 11,38% smatra da im je pamćenje slabije, kod studenata uz rad je postotak onih koji smatraju da im je pamćenje oslabilo znatno viši (39,53%) i potvrđuje ranije spomenuto zapažanje. Poznato je da se sposobnost pamćenja mijenja tijekom života, te se gubi sposobnost pamćenja materijala kome se ne vidi neposredna korist. Studenti osjećaju gornji nedostatak kod pamćenja vokabulara koji je na studiju prilično obiman. Nisu ispitivani drugi aspekti mentalne kondicije.

Budući da radimo s odraslim ljudima, znamo da je njihova motivacija "intrinzična ili ekstrinzična, ili kombinacija obje vrste motivacije". (3, str.148).

Ako pogledamo odgovore na pitanje što bi željeli, da li aktivno ovladati stranim jezikom ili prvenstveno položiti ispit, vidimo da je unutarnju pobudu za učenjem (intrinzičnu motivaciju) izrazilo ukupno 53,33% studenata, a ekstrinzičnu (položiti ispit) 45,72% studenata. I tu se pokazala zanimljiva razlika između studenata prve i druge godine jer i redovni i izvanredni studenti prve godine prvenstveno žele položiti ispit, a druga godina aktivno ovladati jezikom (86,36%). Ovaj pomak motivacije možemo objasniti većom zrelošću i iskustvom u učenju i polaganju ispita. Inače normalno je da je motivacija odraslog čovjeka ekstrinzičnog karaktera, kako su to pokazala istraživanja. "Najjači uži motivi jesu težnja za upotrebom naučenog, tj. direktna i indirektna korist koja iz toga proizlazi". (3, str.149)

Velik dio studenata trudi se da napreduje, a zanimljivo je kako gledaju na nastavnika kao voditelja nastavnog procesa. Kao što je spomenuto ranije, ispitivani su studenti nekolicine nastavnika, pa se i ova studentska ocjena odnosi u prosjeku na sve njih. 68,1% studenata smatra da ih nastavnik potiče na rad, 10% misli da ih obavještava o uspjehu ili neuspjehu, dok 21,9% misli da nastavnik ne utječe na njihovo učenje. Interesantno je da studenti uz rad u najvećem postotku (90,7%) misle da nastavnik utječe na njihov rad. Ovaj podatak može i nastavnicima biti motivacija za rad.

Zanimljivo bi nakon svega bilo saznati i to kako su diplomirani studenti, koji su neko vrijeme proveli u praksi, upotrijebili znanje stranog jezika stečeno na studiju. Dobila bi se povratna informacija o radu nastavnika i na osnovi toga mogla bi se poboljšati nastava. Budući da cilj nastave nije kratkoročan, tj. polaganje ispita, nego dugoročan, a to znači osposobljenost za znanje i život, ovakva bi povratna informacija bila vrlo vrijedna.

L I T E R A T U R A

1. Bujas, Z., *Psihofiziologija rada*, Izdavački zavod JAZU, Zagreb, 1968.
2. Förster, U., *Zur Aktivierung und Reaktivierung sprachlicher Kenntnisse im Fortgeschrittenenunterricht*, Verlag Enzyklopädie, Leipzig 1975.
3. Pastuović, N., *Obrazovni ciklus*, Andragoški centar Zagreb, Zagreb, 1978.

Primiĳeno: 1982-06-29

Divjak Z. *Einige Kennzahlen über den Fremdsprachenunterricht an der FOI Varaždin*

ZUSAMMENFASSUNG

Fremdsprachen (die deutsche, englische, russische und französische) wurden an der Höheren Wirtschaftsfachschule bzw. werden an der Fakultät für Organisation und Informatik in den ersten zwei Studienjahren gelehrt. Das grösste Gewicht wird auf die Fachsprache der wirtschaftlichen, informatischen und organisatorischen Disziplinen gelegt. Durch eine Befragung der Lernenden (210 Studenten) wurde ihre Meinung über Vorkenntnisse, die Einstellung zum Gegenstand, Schwierigkeiten in der Lernstoffbewältigung, Motivation und das Verhältnis zum Lehrer befragt. Die gewonnenen Kennzahlen über das sprachliche Niveau zeigen, dass unsere Studenten nach dem Kriterium der Verfügung über lexikalische Einheiten kaum das Fortgeschrittenenniveau befriedigen (nur 16,67%).

Unsere Studenten (besonders ausserordentliche Studenten) haben die Fremdsprache vor dem Studium verschieden lange gelernt. Die Zahl der Unterrichtsjahre bei ordentlichen und ausserordentlichen Studenten und Pausen im Lernen werden verglichen. Die Schwierigkeiten im Lernprozess sind grösstenteils auf diese Unterschiede zu führen. Die Arbeit versucht die Einstellung zum Gegenstand und die Motivation auf Grund der Befragung zu erörtern.